

Ansvarig handläggare
Johan Bladh, 0761-47 88 30
johan.bladh@energiforetagen.se

Energiföretagens svar på Svenska kraftnäts remiss 2019/1657 "Säkerhetsledningssystem, rutiner för egenkontroll och helhetsbedömning"

Energiföretagen Sverige ger röst åt omkring 400 företag som producerar, distribuerar, säljer och lagrar energi. Energibranschen investerar omkring 30–35 miljarder kronor årligen. Med rätt förutsättningar kan vi fortsätta trygga energileveranserna till hushåll, företag och samhälle – varje sekund, året om – samtidigt som vi driver på den förändring som möjliggör framtidens energisystem. Vårt mål är att; utifrån kunskap, en helhetssyn på energisystemet och i samverkan med vår omgivning, utveckla energibranschen – till nytta för alla.

Energiföretagen Sverige vill först tacka Svenska kraftnät för möjligheten att lämna synpunkter på vägledningen. Övergripande är Energiföretagens uppfattning att vägledningen har hittat en bra balans mellan myndighetens vägledning och branschens riktlinjer. Båda dessa delar bidrar till en bra helhet i systemet som styr dammsäkerheten i landet.

I slutskedet av Energiföretagens arbete med remissvaret väcktes frågan om det skulle vara lämpligt att ge vägledning för säkerhetsledning och rutiner för egenkontroll, å ena sidan, och helhetsbedömning, å andra sidan, i två separata dokument då de inte har någon direkt koppling mellan sig. Vi undrar vilken nytta Svenska kraftnät ser med att ha dessa frågor i samma vägledning?

Nedan följer tre resonemang av övergripande karaktär under separata rubriker. Detaljerade synpunkter finns i bifogad excel fil med hänvisning till aktuellt stycke i vägledningen.

Säkerhetsledningssystem i förhållande till rutiner för egenkontroll

Enligt förordning om dammsäkerhet 5 § beskrivs under rubriken "Säkerhetsledningssystem och rutiner för egenkontroll" de grundläggande kraven för säkerhetsledningssystem och att detta ska omfatta de metoder, rutiner och instruktioner som behövs.

Energiföretagens syn på förhållandet mellan säkerhetsledningssystem och rutiner för egenkontroll är att säkerhetsledningssystemet är det system som innefattar de metoder, rutiner och instruktioner som ska implementeras i verksamheten. Säkerhetsledningssystemet är därmed på en högre nivå än "rutiner för egenkontroll". Därför kan rubriken ovanför 5 § uppfattas som missvisande då dessa två begrepp sammanbinds med ett "och".

Som en följd av detta synsätt kan det vara tydligare om inledningen inleds med ett avsnitt om *"Säkerhetsledningssystem enligt förordning om dammsäkerhet"*. Avsnittet om egenkontroll är egentligen inte centralt i denna vägledning.

Enligt samma syn bör inte heller avsnitt 2 särskilt lyfta fram mål och handlingsprinciper bredvid begreppet säkerhetsledningssystem. Mål och handlingsprinciper är en del av detta och kan därför inordnas under rubriken 2.3.1 och därmed behandlas i ett sammanhang.

Rimlighetsavvägning

I enighet med Miljöbalken 2 kap. 7 § ska rimlighetsavvägning mellan nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämföras med kostnaderna för sådana åtgärder. Resonemang kring hur en sådan bedömning kan genomföras finns beskriven under både avsnitt 1.3 och 1.4 i föreliggande remissutgåva av vägledningen. Energiföretagens bedömning är att dessa två avsnitt med fördel kan arbetas ihop till ett gemensamt avsnitt med rubriken *"Rimlighetsavvägning av säkerhetsnivå och säkerhetsarbete"*.

Energiföretagens uppfattning är att rimlighetsavvägning enligt miljöbalken inrymmer all den avvägning av alla de aspekter som är aktuella avseende dammsäkerhet såsom ändamålsenlig säkerhetsnivå, säkerhetsmarginaler, skyddsåtgärder, bästa möjliga teknik, organisation, rutiner, kompetens, kostnader, marginell säkerhetsnytta, interim riskhantering, lämplig tidpunkt för åtgärders genomförande, mm., i förhållande till de konsekvenser som kan följa i händelse av haveri i dammanläggningen och om konsekvenserna kan vara lägre vissa tider under året till följd av låga magasin nivåer.

Det är Energiföretagens bedömning att principen om dammsäkerhet inte tillför någon ytterligare vägledning för den rimlighetsavvägning som behöver göras enligt miljöbalken.

Energiföretagen håller med om att det är rimligt att högre kostnader är motiverade ju högre dammsäkerhetsklassen är (sista stycket sid 11). Den följande beskrivningen för dammsäkerhetsklass A kan vara lämplig att se över då formuleringen i andra stycket *"den högsta grad som det över huvud taget är möjligt att uppnå tekniskt sett"* ensidigt lyfter upp de tekniska aspekterna avseende dammsäkerhet. Därmed förbigås andra faktorer som i ett bredare MTO-perspektiv kan vara av stor betydelse för dammsäkerheten.

Motsvarande text *"tekniskt högsta möjliga"* återfinns även i figuren i kapitel 1.4 och om denna formulering görs vägledande sätts den bredare rimlighetsavvägningen ur spel.

Bättre språkbruk för den nivå av säkerhet som eftersträvas finns att finna i avsnitt 3.3.3 där *"Tillfredställande säkerhet"* används. Nivån *"Tillfredställande säkerhet"* ger utrymme för rimlighetsbedömning och differentiering av eftersträvd säkerhetsnivå mellan olika dammsäkerhetsklasser.

Sammanfattningsvis anser Energiföretagen att sista meningen på sida 11 och texten på sid 12 kan utgå, liksom inledningen och figuren i avsnitt 1.4. Övriga resonemang som ingår i remissutgåvan bedöms vara tillräckliga som vägledning.

Helhetsbedömning och koppling till säkerhetsskyddslagstiftning

Energiföretagen har identifierat två olika aspekter avseende säkerhetsskydd.

Den första, i avsnitt 3.3, berör lämpligheten i att sammanställa helhetsbedömningen i ett samlat dokument med alla olika aspekter enligt punktlistan. Ur säkerhetsskyddsynpunkt kan övervägas om det kan vara lämpligare att hantera olika typer av information i åtskilda dokument. Även om djupet i redovisningen kan hållas på en begränsad nivå med hänvisning till intern dokumentation som kan läggas på bordet vid tillsynsmöten kan frågan vara aktuell att beröra i vägledningen. Den nu beskrivna detaljeringsgraden i avsnitt 3.3.2 kan också behöva beröras i detta perspektiv.

Den andra, i avsnitt 3.3.2, handlar om redovisning av anläggningens förmåga att motstå antagonistiska hot och vägledning om hur detta kan göras. Här kan det vara lämpligt att hänvisa till aktuella vägledningar som finns kopplade till säkerhetsskyddslagen. Även i detta avseende behöver skyddsaspekterna beröras.

Vi hoppas att Svenska kraftnät finner Energiföretagens synpunkter värdefulla och önskar lycka till med färdigställandet av vägledningen. Energiföretagen ser fram emot fortsatt konstruktiv samverkan med Svenska kraftnät för ett gott dammsäkerhetsarbete.

Med vänlig hälsning

Pernilla Winnhed
Pernilla Winnhed (Oct 30, 2019)

Pernilla Winnhed
VD
Energiföretagen Sverige

Johan Bladh
Johan Bladh (Oct 30, 2019)

Johan Bladh
Vattenkraftansvarig
Energiföretagen Sverige